

Kommunal- og distriktsdepartementet
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Kontakt saksbehandler
Knut Ragnar Slettebø, 51568951

Statsforvalteren i Rogaland ber departementet vurdere bruk av statlige virkemidler for å hindre utbygging i myrområde – gnr. 72 bnr. 184, Ekrene, Sveio kommune

Statsforvalteren i Rogaland er oppnevnt som settestatsforvalter til å behandle Statsforvalteren i Vestland sin klage på Sveio kommunes vedtak av 29.7.2024. Saken gjelder vesentlige terrenginngrep i et myrområde omfattet av reguleringsplan for Ekrene Næringspark, PlanID:2008002. Kommunens vedtak er gitt utsatt iverksettelse, jf. forvaltningsloven § 42.

Klager har blant annet anført at kunnskapsgrunnlaget for temaet naturmangfold er utilstrekkelig. Vi har vurdert det slik at omsøkt tiltak er i samsvar med plan. Men vi er samtidig enig med klager i at naturmangfoldet fremstår som lite utredet i både byggesaken og tidligere plansak.

Plansituasjonen i området

Tiltaksområdet ligger innenfor Reguleringsplan for Ekrene Næringspark, vedtatt 05.05.2008, og er blant annet regulert til kombinert formål *Forretning/kontor/lager* og *Forretning/kontor/lager/industri*. Reguleringsplanen fulgte opp kommuneplanen for 2003-2015, hvor området var avsatt til *Næringsområde* - fremtidig. I kommuneplanen for 2011-2023, vedtatt 03.10.2011, er området vist med detaljeringssonen *Vidareføring av reguleringsplan*, som fastsetter at reguleringsplanen fortsatt skal gjelde uendret. Det er ikke vedtatt nye planer for området etter dette.

Miljøvernavdelingens vurdering av områdets naturverdier

I forbindelse med vår behandling av klagesaken utarbeidet vår miljøvernavdeling et notat om naturmangfoldet i området. Av notatet fremgår blant annet følgende:

«Området hører til eit kystslettelandskap, jf. Artsdatabanken, og det er i klart oseanisk seksjon i boreonemoral sone, jf. temakart-Rogaland. Det betyr at klimatisk er det knytt til vintermilde høve og moderat temperatur sumartid. Geologisk er det i hovudsak fattige bergartar, magmatitt og granitt, men i nordvest inngår ein stripe med glimmerskifer, jf. NGU, med grenser mellom prognostisert kalkfattig og intermediaært rik berggrunn, jf. Økologisk grunnkart.

Området er kupert landskap med myrterreng omgitt av tørrere hei og bergknauser. Myrarealet utgjør ein vesentleg del av området og strekker seg som eit myrsystem i nordvestleg retning. Myra er djup og utgjør eit vesentleg karbonlager, jf. georadarundersøking Cowi. Utover det er det sparsamt med informasjon om myra, men i eldre myrkartlegging er den registrert som djup myr med ikkje nøysam vegetasjon, om lag 86.9 daa (noko større enn avgrensinga til Cowi notat). Ikkje nøysam betyr at det er ein jordvassmyr, og ut ifrå berggrunn er noko meir truleg at det er av ein fattig utforming enn rik. Mogleg med unnatak i dei områda som ligg heilt i vest, som grenser til areal med glimmerskifer, jf. NGU.

Utover dette er det frå historiske flyfoto klart at området har vore drifta som ei kystlynghei, sterkt truga naturtype (EN) og ein utvald naturtype (UN) i det minste fram til om lag 1980 da tilplanting av areal byrja i sør. Det er framleis vesentlege areal med kystlynghei innafor området, men det er uvist i kva lokalitetskvalitet desse soknar.

Med omsyn til artar er det svært lita kunnskap i offentlege databasar, og det kjem tydeleg fram for tilgrensande areal kartlagt at mangel av registreringar er grunna mangel av kartlegging framfor mangel av naturverdiar. Det er fleire artsgrupper som er relevante å undersøke med omsyn til førekomstar av raudlista artar og ansvarsartar. Det er eit potensiale for å finne vesentlege naturverdiar i området.

Av økologisk funksjon er myrareal viktige, både for dei organismane som lev utelukkande på myrareal og dei som nyttar myr som ein del av deira leveområde, næringssøk, spelplass, etc. Ein vesentleg del av myrkomplekset ligger i planavgrensinga og forringinga vil bli fullstendig. Dette medfører også ein påverknad av biologisk mangfald lokalt. Det er eit nettverk av myrar og i dag er avstanden mellom myr i nordvestleg retning om lag 450 m, medan etter påverknad vil ein auka avstanden til om lag 1100 m på tvers av tiltaksområda. I tillegg er deler av nærliggande myrareal mot sør allereie utbygd, og ein totalbelastning på fugleliv, dyreliv, insekt og plantar knytt til myrkompleks vil truleg bli vesentleg.

[...]

Konklusjon

Området inkluderer ein stor myr, som er ein del av eit større myrkompleks som går i søraust-nordvest. Med ein utbygging vil ein vesentleg arealdel av dette naturområde gå tapt, og på lokal skala vil det bli ein fragmentering av myrarealet, dvs. større avstand mellom myrflatar.

Området er ikkje undersøkt med omsyn til naturverdiar, og kjente førekomstar er etter sporadiske funn. I tilgrensande areal kartlagt er det gjort vesentleg funn av biologisk mangfald.

Vår vurdering er at ein kartlegging av området med omsyn til naturmangfald, naturtypar og artar er naudsynt for å kunne oppnå eit tilfredsstillande kunnskapsgrunnlag.

Det er kjent myrareal [...], i tillegg er det potensiale for å finne utvalde naturtype (kystlynghei) og førekomstar av både raudlista artar og ansvarsartar.»

I tillegg viser notatet et funksjonsområde for sensitiv art, jf. Sensitive Artsdata.

Vår miljøvernavdeling har gjort følgende beregning av utslipp av CO₂-ekvivalenter ved en utbygging i det aktuelle myrområdet:

«Basert på utslippsfaktorene utarbeidet av SVV (<https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/fokusomrader/miljo-og-omgivelser/klima/utslipp-fra-arealbeslag-rapport-anbefaling-01-09-2022-revidert-28-09-2022.pdf>) kan vi lage et overslag av potensielle utslipp og kostnader ved omdisponering av myrareal.

*Totale utslipp 4 meter dyp myr i CO₂-ekvivalenter: 607,2 (pr daa) * 36,5 daa = 22 163 tonn co₂ ekvivalenter*

*Totale utslipp 5 meter dyp myr i CO₂-ekvivalenter: 742,3 (pr daa) * 36,5 daa = 27 094 tonn co₂ ekvivalenter*

For å finne kostnad pr. tonn (6573,18 ihht. dollarkurs 07.11.2024) viser vi til Klimautvalget 2050 sin rapport Omstilling til lavutslipp – veivalg for klimapolitikken mot 2050 (NOU:2023:25) side 59, først avsnitt.

Kostnaden er basert på de faktiske kostnadene ved industriell direkte fangst og lagring av CO₂. For en faktisk kompensasjon for utslippene knyttet til omdisponering av myr, vil industriell direkte karbonfangst og lagring være det eneste alternativet.

*Kostnad for kompensasjon for utslipp av myr, 4 meter: 22 163 tonn co₂-ekvivalenter * 6573,18 NOK pr. tonn = 145 681 388 NOK*

*Kostnad for kompensasjon for utslipp av myr, 5 meter: 27 094 tonn co₂-ekvivalenter * 6573,18 NOK pr. tonn = 178 093 738 NOK*

Alle verdens industrielle DACS (Direct Air-Capture and Storage, direktefangst og lagring) anlegg fanger opp rundt 9000 tonn CO₂ hvert år (2023). Det vil altså ta alle verdens anlegg noen år å kompensere for dette tiltakets totale utslipp.»

Statsforvalteren i Rogaland ber departementet vurdere bruk av statlige virkemidler

Med utgangspunkt i vurderingene til vår miljøvernavdeling ser vi et potensiale for naturverdier i området som bør avklares før det eventuelt blir åpnet for utbygging. Også på grunn av områdets verdi for lagring av CO₂ bør det vurderes om området bør bygges ut i tråd med reguleringsplanen.

Statsforvalteren i Rogaland ber derfor departementet om å vurdere bruk av statlige virkemidler for å sikre at en eventuell utbygging skjer på bakgrunn av et oppdatert kunnskapsgrunnlag og i tråd med nasjonale forventninger til kommunal planlegging. Aktuelle virkemidler kan være tilbakekalling av reguleringsplanen eller nedleggelse av et statlig bygge- og deleforbud. I forbindelse med anmodningen ber vi også om at departementet vurderer om det er hensiktsmessig at de overtar behandlingen av den underliggende byggesaken.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Jan Petter Stangeland
ass. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvaltaren i Vestland
SVEIO KOMMUNE
BIRKELAND AS

Njøsavegen 2
Postboks 40
Ekrene Næringspark 39

6863	LEIKANGER
5559	SVEIO
5550	SVEIO